

Se závojem přes tvář

Už poněkolkáté v životě jsem měl možnost zblízka sledovat život muslimských žen. Zblízka je samozřejmě protimluv, když trávíte týden ve Sjednocených arabských emirátech, kde se bojíte na ženu být i podívat. Ale je to přece jen víc zblízka než třeba z Prahy. ■ *Josef Klíma*

Josef Klíma

Nejdéle jsem měl tu čest před lety v Indii a posléze i v Bangladéši, kde není islám nařazen žádnými hinduisty, sikhy a dalšími náboženstvími. Tam jsem navíc po dobu několika dnů dokonce s jednou ženou cestoval: s dobrovolnou pracovnící zdravotnické organizace ICDDR jsme objížděli vesnice, aby měla ICDDR přehled, do jaké míry její opatření minimalizovala nebezpečí cholery v zemi. Po dvou dnech jsem si troufнул zapříst hovor i na téma, které nás, Evropany, obvykle zajímá nejvíc.

„Nemáte potíže s tím, že se takhle volně pohybujete? Bez závoje, bez doprovodu manžela nebo jiné ženy, někdy i mezi samými muži, jako tady v mikrobusu?“

„Můj muž je moderní člověk, manažer ocelářské společnosti,“ krčila rameny. „A já jsem moderní žena. Mám vzdělání a jen dvě děti, což je tu výjimečné. Fundamentalisté mi mohou vyčítat, že se nechovám podle zásad islámu. Já jim klidně vysvětlím, že podle Mohameda nevychází-li žena na veřejnost s cílem svádět muže, ale šířit veřejné dobro, nemusí striktně dodržovat ani všechny formální zvyky.“

Byla opravdu v lecčems výjimečná, protože v Bangladéši tehdy mělo vzdělání jen asi pět procent žen. Drtivá většina ostatních rodila a rodila ve stylu krutého, ale pravdivého motto: „Musím mít co nejvíc dětí, protože polovina z nich mi jich zemře.“ Takže zatímco dvě by možná jakž takž dobře uživily, měly jich dvanáct podvyživených a půlka opravdu zemřela. Začarovaný kruh...

V bohatých Emirátech pochopitelně nic takového ženě nehrozí. Poprvé v životě jsem tu viděl klimatizované autobusové zastávky (dar prince lidu), nefalšovanou

lyžařskou sjezdovku, procházející jako prosklený tubus metra třemi patry obchodního domu (takže odkudkoli můžete v krafa-sech sledovat rodinky, jimž za nevelký obolus zapůjčili vybavení a které lanovka vyváží kamsi vzhůru, odkud jiné rodinky zase sjíždějí) a dvanáctiproudovou dálnici, napěchovanou luxusními vozy, které zničehonic prudce brzdí, z nich vyskakují desítky lidí, rozvíjejí na asfaltu koberečky a začínají se rovnou na semaforech klanět k Mecce...

Ale je život zdejších žen podstatně veselejší?

„To jen vy, z Evropy, si pořád myslíte, že muslimská žena trpí!“ smál se mým

otázkám mladík, který mě vozil po Dubaji jako taxikář. Výjimečně milý a výjimečně vzdělaný; přivydělával si jako taxikář při studiu ekonomie. Nebyl na tom sice tak dobře jako „rodilí“ Emirátané, kteří od státu dostávají výhody, o jakých se obyvatelům jiných zemí nesní, ale nebyl na tom ani tak špatně jako jeho příbuzní doma v Pákistánu, kde, jak tvrdil, na něj čeká nevěsta, které se už pětkrát „dotkl“.

„Muslimská žena dovede manžela pěkně manipulovat a potrápí! Právě proto, že nikam nesmí sama, stává se muž jejím otrokem. A řada z nich se zakrývá úplně jen proto, aby o to víc zaujaly každého chlapa, který jde kolem.“

Měl svým způsobem pravdu. Nečekal jsem, že v téhle nejortodoxnější enklávě islámu uvidím tolik žen jen s šátkem přes vlasy a v lodičkách, jak řídí automobil, vesele švitoří v pasážích obchoďáků a beze studu pokuřují. Možná nebyly „rodilé“, ale ani žádné turistky! Místní muslimky! A ty černě zahalené od hlavy k patě? Házely daleko odvážněji očima, chichotaly se spiklenecky pod závoji a řádily na bobové dráze sjezdovky, až jim dlouhé hábity létaly kolem hlav jak křídla.

„A co ta tvář?“ ptal jsem se ho. „Bude muset chodit zahalená?“

„Já na tom netrvám,“ říkal. „Jsem moderní. U nás na škole mám spolužačky, jejichž tváře jsem ani po třech letech neviděl – ale i jiné, které nosí kalhoty a jsou moderní. Já jen chci, aby nekouřila, nepila a do manželství vstupovala jako panna. Jinak bude mít svobodu.“

„I svobodu najít si někoho jiného a odejít?“

„A kde by ho potkala, když nebude sama nikam chodit?“ podivil se upřímně.

Jen jedinkrát jsem zaznamenal, že by zdejší ženu za její chování někdo napomenul. A byla to kupodivu zase žena. Už na letišti, ve výtahu, kde se vesele smály a klevetily dvě letušky Emirates Airlines. Zahalená žena po mně mrkla, cosi jim ostře zašeptala, ony po mně taky mrkly – a ztichly. Víím, co jim říkala: „Nesmějte se, nestyďte! Je tu chlap!“

Hned jsem si připadal důležitější a zajímavější. ■